

Een goede opening, een efficiënt begin

L.B. Peters, tandarts

Uit de vakgroep Cariologie en Endodontologie van het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA).

Trefwoorden: Endodontologie – Praktijkvoering

Datum van acceptatie: 26 april 1991.

Adres: Mw. L.B. Peters, ACTA, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam.

Samenvatting. De principes en technieken van de endodontische opening worden beschreven. Speciale aandacht wordt besteed aan het opsporen van een tweede kanaal in een wortel.

PETERS LB. Een goede opening, een efficiënt begin. Ned Tijdschr Tandheelkd 1991; 98: 410-1.

1 Inleiding

Een juiste endodontische opening is een absolute voorwaarde voor het welslagen van de wortelkanaalbehandeling en draagt in belangrijke mate bij aan een efficiënte uitvoering hiervan. In deze bijdrage zullen beknopt de algemene principes en technieken voor het openen van elementen worden besproken.

2 Voorbereiding

Het doel van de endodontische opening is de gehele pulpaholte toegankelijk te maken voor instrumentatie. Om dit te bereiken dient het dak van de pulpakamer in zijn geheel te worden verwijderd. Voor het snel en goed openen zijn een degelijke kennis van de inwendige anatomie, informatie verkregen uit de uitwendige morfologie en een goede beginfoto belangrijk. Het belang van een goede beginfoto is nog groter als een element is voorzien van een gegoten restauratie of een grote amalgaamvulling.

Een porseleinen kroon of delen daarvan en glazuur kunnen het beste worden doorboord met een diamantsteen in een sneldraaiend hoekstuk met waterkoeling.

Amalgaamrestauraties en gegoten restauraties worden het beste geperforeerd met een hardmetalen boor (b.v. Maillefer Transmetal 012 of Komet H 21E/010).

2.1 Opening van de pulpaholte

Met een ronde boor wordt de pulpakamer opgespoord. Wanneer de boor het dak van de pulpakamer doorboort, geeft dit een karakteristieke 'doorstoot'sensatie.

De bodem van de pulpakamer is vrijwel altijd apicaal van de glazuur-cementgrens gesitueerd. Bij twijfel over hoe diep de boor in het element is doorgedrongen, is het raadzaam de boor aan de buitenzijde langs het element te houden, en de afstand tot de glazuur-cementgrens te bekijken.

Voor het verwijderen van het dak van de pulpakamer zijn de Batt-boor (Maillefer) en de niet-kopslijpende diamantboor (Horico) het meest geschikt.

2.2 Aanpassingen

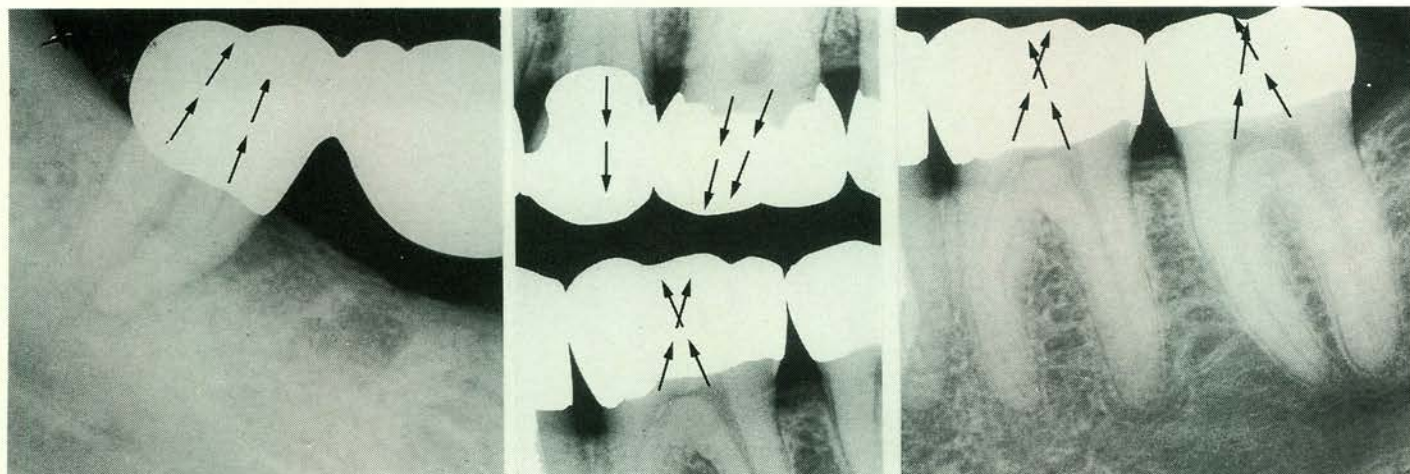
Na verwijdering van het dak, worden de kanaalingangen opgespoord met een rechte sonde. Vervolgens worden balans- en

glijcontacten geëlimineerd om knobbel-fracturen direct na behandeling te voorkomen. Tenslotte wordt rubberdam aangebracht. Het kan nu noodzakelijk blijken de outline van de opening aan te passen zodat de instrumenten spanningsloos in het kanaal / de kanalen kunnen worden gebracht.

3 Het 'tweede' kanaal

Indien het vermoeden bestaat dat in een wortel twee kanalen aanwezig zijn, bijvoorbeeld in een ondersnijtand of in de mesio-vestibulaire wortel van een bovenmolaar, kan dit worden bevestigd door twee lengtefoto's met de vijlen *in situ* te maken, één loodrecht op het element en één onder één hoek van 20°, van mesiaal of distaal. Blijkt nu bij beide opnamen de vijl in het midden van de wortel geprojecteerd, dan is het aannemelijk dat er slechts één kanaal is. Is daarentegen de vijl bij de opname onder een hoek naar één zijde van de wortel verplaatst dan is waarschijnlijk een tweede kanaal aanwezig.

Ook indien het wortelkanaal klinisch relatief smal lijkt waar men een 'breed' kanaal verwacht, onder meer in de distale wortel van een ondermolaar, moet men

Afb. 1. Indien het te behandelen element is voorzien van een restauratie is de röntgenfoto belangrijk voor het bepalen van de plaats en de richting van de endodontische opening (met dank aan P.R. Wesslink).

verdacht zijn op een tweede kanaal.

Als bij de ondersnijtand een ingestoken vijl duidelijk naar linguaal in de mond wijst is de kans op een tweede linguaal kanaal aanwezig en moet, om een goede toegang hiertoe te krijgen, de linguale dentinewal voldoende worden verwijderd.

Wortelsplitsingen, bij de premolaren veel voorkomend, geven een specifiek röntgenbeeld. Het wortelkanaal van tweekanale premolaren zal op de röntgenfoto vervagen ter plaatse van de kanaalsplitsing.

4 Slotopmerkingen

De endodontische opening is bepalend voor het verdere verloop van de wortelkanaalbehandeling. Zoals een amalgaamres-

tauratie nooit beter kan zijn dan de cavitetspreparatie, zal de preparatie van wortelkanalen nooit de fouten, gemaakt bij het openen, kunnen verdoezelen.

Summary

EFFICIENCY AND ENDODONTIC ACCESS CAVITY PREPARATION

Key words: Endodontology – Dental practice management

A description of the principles and techniques of the endodontic access cavity is given.

Literatuur

¹PETERS LB, DE CLEEN MJH. Het endodontisch openen van elementen. Principes en technieken. Ned Tijdschr Tandheelkd 1989; 96: 436-41.

²THODEN VAN VELZEN SK, GENET JM, KERSTEN HW, MOORER W, WESSELINK PR. Endodontologie. Alphen aan den Rijn: Stafleu & Tholen BV, 1984: hoofdstuk 7.

³GUTMANN JL, LOVDAHL PE. Problem solving in endodontics. Chicago: Year book medical publishers Inc. 1988: hoofdstuk 1.
